

Political Economy, Crisis & Development

Politik İktisat, Kriz ve Kalkınma

Editors

Editörler

İsmail Şiriner

Farhang Morady

Janusz Mika

Murat Aydın

Şevket Alper Koç

Hakan Kapucu

Emrah Doğan

IJOPEC
PUBLICATION

London ijopec.com İstanbul

Political Economy,
Crisis & Development
Politik İktisat,
Kriz ve Kalkınma

Editors
Editörler

İsmail Şiriner
(*Kocaeli University*)

Farhang Morady
(*University of Westminster*)

Janusz Mika
(*Silesian University in Opava*)

Murat Aydın
(*Çanakkale Onsekiz Mart University*)

Şevket Alper Koç
(*Kocaeli University*)

Hakan Kapucu
(*Kocaeli University*)

Emrah Doğan
(*Namık Kemal University*)

First Edition, April 2011, London / UK

Reprint and Permission Service

International Journal of Politics & Economics

IJOPEC Publication (London / United Kingdom)

www.ijojec.com

Email: info@ijojec.com

Copyright © 2011, www.ijojec.com, IJOPEC Publication

Designed by Kasım Ertürk, Cizgeadam Tanıtım. kasimerturk@cizgeadam.com.tr

ISBN: 978-0-9568256-1-2

No part of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, transmitted in any form or by any means electronically without author's permission. No responsibility is accepted for the accuracy of information contained in the text, illustrations or advertisements. The opinions expressed in these chapters are not necessarily those of the editors or publisher.

A catalogue record for this book is available from Nielsen BookData and the British Library, Library of Congress Cataloguing in Publication Data Available

Printed in Turkey

By Kayhan Printing Co Ltd. Istanbul, Turkey

Contents

<i>Contents</i>	III
<i>Preface</i>	VII
<i>Önsöz</i>	IX
<i>Introduction</i>	XI
<i>Giriş</i>	XV
1 Globalization, Value Theory and Crisis	19
<i>Cyrus Bina</i>	
2 Globalisation and Ideology: Towards a Radical Alternative to Neo- Liberal Globalisation	25
<i>Mike O'Donnell</i>	
3 The Global Crisis as the Turning Point of Globalization	41
<i>Özlem Arzu Azer - Hüseyin Tamer Hava</i>	
4 Krizin İktisadı – İktisadın Krizi	49
<i>İrfan Kalaycı - Barış Aytekin - Berna Balcı İzgi</i>	
5 Kriz ve Kalkınma: Geçmişten Ders Alma	71
<i>Murad Tiryakioğlu</i>	
6 Post Keynezyen İktisadı Birey ve Post Keynezyen İktisat Metodolojisinde Krizlerin Dinamikleri Üzerine Yazınsal Bir İnceleme:1929 ve 2008 Krizi Karşılaştırması	89
<i>Ömer Tuğsal Doruk</i>	
7 Schumpeter's Long-Term Economic Development Based on Innovations: Baťa's Entrepreneur's Benefit for Development of Region Zlin	109
<i>Vladimír Čubok - Dana Šrámková</i>	
8 Effect of Neoliberal Policies on Economic Development in the Case of Asian Tigers	123
<i>Volkan Öngel - Füsun Çelebi</i>	
9 Ekonomik Suçlar ve Kriz	135
<i>Sıdıka Akdeniz - Fatih Mehmet Öcal</i>	
10 Islamism, Globalisation and Development in Iran and Turkey: Fundamentalism or Reconciliation with Capitalism?	153
<i>Farhang Morady - İsmail Şiriner</i>	

11	Development of Islamic Banking in Turkey During Global Financial Crisis (2005-2010)	185
	<i>Hakan Kapucu</i>	
12	Global Crisis and Late Development: Internationalization of Turkish Finance Capital	201
	<i>Özgür Öztürk</i>	
13	Küresel Finansal Krizin Temel Kalkınma Göstergeleri Üzerindeki Etkisi: Türkiye Örneği	219
	<i>Orhan Çoban - Nihat Doğanalp</i>	
14	Relation of Post-1980 Outward-Oriented Growth Model with Crises in Turkey's Economy	231
	<i>Erkan Tokucu - Zekayi Kaya</i>	
15	Maliye Politikalarının Sosyal İçeriğinin Korunmasında Mali Uyum ve Optik Kırılma Sorunu: Gelişmekte Olan Ülkeler Açısından Değerlendirme ve Türkiye için Politika Önerileri	255
	<i>Eren Çaçkurlu - Cem Barlas Arslan</i>	
16	Evaluation of the Facts of Financial Fragility	281
	<i>Sadi Uzunoğlu - Gökhan Sönmezler - Ahmet Atakişi</i>	
17	Küresel Değer Zincirlerine Eklemlenmenin İşgücü Piyasağlarına Yansımaları: Gemi İnşası Küresel Değer Zincirinde Bir Halka Olarak Tuzla Tersaneleri	289
	<i>Sibel Çaçkurlu</i>	
18	Türkiye'de Kriz, Kadın Emeği, Hükümet Söylem ve Politikaları	315
	<i>Betül Urhan</i>	
19	Analyzing Full Service Airline – Low Cost Carrier Competition in Liberalized Domestic Air Travel Markets	333
	<i>Şevket Alper Koç - Hakkı Cenk Erkin</i>	
20	The Role of Tax Policy on Struggling Unemployment During Economic Crises: Turkey Case for 2008-2010 Economic Crisis	349
	<i>Murat Aydın</i>	
21	Adalet ve Kalkınma Partisi'nin, Kent Kalkınmasına Yönelik Çalışmaları: Parti Programı ile Gerçekleştirilen Uygulamaların Karşılaştırılması	371
	<i>Halil Emre Deniz</i>	

22	Sanayinin Kente Etkisine Radikal Bir Örnek Olarak Dilovası <i>Ayşegül Kanbak</i>	383
23	Kentsel Mekâna Katılım Açısından Kriz ve Sakatlık İlişkisinin Değerlendirilmesi <i>Nihal Şirin Pınarcıoğlu - Makbule Şiriner Önver</i>	397
24	Kriz Çözücü Bir Araç Olarak Kentsel Mekana Müdahale Süreci, Biçimleri ve Toplumsal Sonuçları: İstanbul Örneği <i>Şükrü Aslan</i>	409
25	The Dynamics of Turkish Foreign Trade Strategy and its Effects to Employment <i>Emine Tahsin - Levent Dölek</i>	423
26	1960 Askeri Darbesi ve Adalet Partisi İktidarı Dönemi Ekonomik Politikalarının Türk Sineması Entelektüellerine ve Türk Sinemasına Yansımaları: <i>Karanlıkta Uyananlar-1964 ve Bitmeyen Yol-1965</i> Filmlerine Dönemin Siyasal Olayların Yansımaları <i>Emrah Doğan</i>	439
27	International Air Travel Under the Effects of Liberalization and Globalization <i>Şevket Alper Koç - Hakkı Cenk Erkin</i>	451
28	Türkiye’de ‘İslami Turizm’in Gelişimi: 2002–2009 <i>Mustafa Doğan</i>	471

Preface

This journal consists of proceedings that have been accepted as eligible by the editors and presented in the Second International Conference of Political Economy: Crisis and Development. It is a continuation of the previous book 'Politik İktisat ve Adam Smith' that was the first in the series of Conferences of International Political Economy. The Second Conference was organized by Kocaeli University in Turkey in collaboration with the University of Westminster in the UK and Silesian University in the Czech Republic, held on 16-18 September 2010. Various institutions and organizations supported the conference including Social Research Foundation (SAV), The Scientific & Technological Research Council of Turkey (TUBITAK) and Çanakkale Onsekiz Mart University (Turkey), with financial assistance from the Central Bank of the Republic of Turkey (CBRT), Kocaeli Chamber of Industry (KSO).

We would like to thank all the invited speakers and scientific committee for their support and leadership in the organization of the conference as well helping us to put together this book. We are deeply grateful to Prof. Dr. Sezer Sener Komsuoglu, the rector of Kocaeli University and Prof. Dr. Abdurrahman Fetahoglu, the Dean of Faculty of Administrative and Economic Sciences. In addition, we offer special thanks to Dr. Rudolf Zadec, the Rector of the Silesian University; Dr. Bohumil Fiala, the Dean of the Faculty of Business Administration in Karvina and Dr. Cezary Mizia from the Faculty of Business Administration in Karvina, Associate Prof. Yılmaz Kılıçaslan, from the Department of Economics in the Faculty of Economics and Administrative Sciences, Anadolu University; Prof. Dr. Paul Zarembka, the editor of Research in Political Economy; Prof. Dr. Mike O'Donnel and Umit Cetin from University of Westminster; Ali Bilge and Hasan Dudu from İktisat, İşletme ve Finans Journal; Ayhan Zeytinoglu, the chairman of Kocaeli Chamber of Industry; Central Bank of the Republic of Turkey, the Scientific and Technological Research Council of Turkey (TÜBİTAK), Ali Dasdögen from Kayhan Publishing, Kasım Ertürk and Azize Ertürk from Art and Advertising Director of Çizgeadam for all their contributions. Also we are indebted to members of the organizing committee who worked in the kitchen of the conference and Ass. Bilge Ercan, Ass. Ozan Gönüllü, Ass. Arda Ercan, Ass. Doga Basar Sariipek, Ass. Gunay Aydin, Ass. Arzu Ozsoy, Lect. Emre Denis, Ergun Sarıcı, Zeki Sert, Mustafa Sarı from the Conference Secretary who deserve to be mentioned for all their cooperation.

Önsöz

Bu konferans kitabı ilki “Günümüzde Adam Smith” teması ile başlayan Uluslararası Ekonomi Politik Konferanslar serisinin ilk kitabı olan “Politik İktisat ve Adam Smith” kitabının devamı niteliğinde olup, “Kriz ve Kalkınma” ana temalı II. Uluslararası Ekonomi Politik Konferansı’nda sunulan editörler tarafından seçilmiş bildirilerden oluşmaktadır.

Kocaeli Üniversitesi (Türkiye), Westminster Üniversitesi (İngiltere) ve Silesian Üniversitesi (Çek Cumhuriyeti) tarafından 16-18 Eylül 2010 tarihleri arasında Kocaeli’de ikincisi düzenlenen Uluslararası Ekonomi Politik Konferansı’nın ana teması “Kriz ve Kalkınma” olarak belirlenmiştir. Sosyal Araştırmalar Vakfı (SAV), Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (Türkiye) tarafından akademik olarak, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) ve Kocaeli Sanayi Odası (KSO) tarafından finansal olarak desteklenen konferansta genel olarak krizin ve kalkınmanın ekonomi politığının, bu iki kavramın tüm siyasal, toplumsal, küresel ve sistematik boyutları üzerinden ele alındığı bir konferans olmuştur.

Öncelikle konferansın gerçekleştirilmesinde katkı sunan davetli konuşmacılar ve bilim kurulu üyelerine sonsuz teşekkürlerimizi sunarız. Konferans serisinin başlatılması ve ardından politik iktisat kitaplar serisi olan bu ikinci kitabın gerçekliğe taşınmasında ve ortaya çıkmasında önümüzü açan ve desteğini hiç esirgemeyen Kocaeli Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sezer Şener Komsuoğlu ve Kocaeli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Abdurrahman Fettahoğlu başta olmak üzere, Silesian Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Rudolf Zadec, Karvina İşletme Fakültesi Dekanı Dr. Bohumil Fiala ve sosyal bilimler öğretim üyesi Dr. Cezary Mizia, Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Yılmaz Kılıçaslan, Research in Political Economy editörü Prof. Dr. Paul Zarembka, Westminster Üniversitesi öğretim elemanı Prof. Dr. Mike O’Donnel ve Ümit Çetin, İktisat İşletme ve Finans Dergisi’nden Ali Bilge ve Hasan Dudu, Kocaeli Sanayi Odası Başkanı Ayhan Zeytinoglu, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, TÜBİTAK, Kayhan Matbaacılık’tan Ali Daşdoğan, Çizgeadam Tanıtım Reklam Sanat Yönetmeni Kasım Ertürk ve Azize Ertürk’e tüm katkılarından dolayı teşekkür ediyoruz. Ayrıca konferansın mutfağında çalışan düzenleme kurulu üyelerinin her birine ve isimlerini burada anmayı sonsuz hak eden Konferans Sekreteryası’ndan Arş. Gör. Bilge Ercan, Arş. Gör. Ozan Gönüllü, Arş. Gör. Arda Ercan, Arş. Gör. Doğa Başar Sarıipek, Arş. Gör. Günay Aydın, Arş. Gör. Arzu Özsoy, Öğr. Gör. Halil Emre Denis, Ergün Sarıcı, Zeki Sert, Mustafa Sarı’ya tüm katkılarından dolayı sonsuz minnettarız.

Introduction

The eruption of World War One was a shattering blow to liberalism: it challenged the idea that economic interdependence and the free market would be enough for growth and prosperity. The economic chaos between the wars also showed the inability of countries to agree on economic stability. However, the world economy after the Second World War witnessed a different experience with the state taking an active role in safeguarding its domestic economic objectives: economic growth, ensuring full employment, development, and maintaining relative distribution of income.

Post war Keynesianism became the accepted economic orthodoxy following the 1930s depression. Keynesian stimulus spending, aimed at boosting consumer demand to fight recession, was held responsible for inflation with no answers for the 1970s crisis. The shift in policy became inevitable as different governments felt pressurized to reorganise the supply-side economics, tax cuts, economic deregulation and privatization, and cuts in social welfare. These policies led to a tremendous build-up of debt. Monetarism replaced fiscal policy, and cheap credit came to be seen as the solution to economic crisis. It became extremely difficult for LDCs with very little or no economic growth to manage their development. Globalization, free market liberalism, with curtailing state intervention was put forward as the only alternative for economic development, increasing opportunities for investment and growth. The role of the state, it was emphasised, should only be limited to the areas where it could facilitate the market. Indeed both for the less developed and developing countries the task was to open their national markets to international capital.

The crisis of capitalism and huge debt of developing countries in the 1980s caused major difficulties for less developed countries. During the 1970s banks committed large sums of money to particular Latin American countries and, by 1982, the 9 largest banks in the USA had committed over twice their combined capital basis to a handful of developing countries. With the change in US economic policy, interest rates shot up and the time allowed for a debtor country to repay its debts generally became shorter. In 1982, Mexico's announcement that it could no longer service its foreign debt marked the beginning of the debt crisis.

The heavily indebted governments had little choice but to seek help from the Bretton Woods institutions, initiating a new phase in economic development, focused on conditionality-based lending. At a 1989 conference held in Washington to consider the progress achieved by LDCs in promoting policy reforms since the debt crisis of the 1980s, John Williamson, an economist holding posts at the World Bank and the IMF, was encouraged by the transformation of some of the LDCs. The Washington Consensus included various measures and policies such as fiscal discipline, reform in public expenditures, financial liberalisa-

tion, tax reform, trade liberalisation and encouragement of foreign investment and privatisation. The reforms varied from country to country and became the accepted norm around the world, especially as the IMF and the World Bank began to enforce their policy on LDCs. IMF conditionality meant that governments had to reduce public spending, reverse land reforms, interrupt social programs, close regional development schemes and privatise national industries.

The IMF and World Bank represent the form of 'disciplinary neo-liberalism': the increased power of capital to discipline the state and labour through the implementation of policies such as the Structural Adjustment Programs (SAPs). These are neo-liberal policy reforms that focus on diminishing government spending and increased competition, dominated by the interests of large multinational corporations (MNCs) and financial groups, extensively deteriorating the social conditions of the poorest people in the region. By the turn of the century, the idea of neo-liberalism had gained momentum claiming that it could provide the best way forward for the development of the Third World. Bhagwati (2004) hails the success of neo-liberalism and globalisation when he asserts the positive impact of free trade, integration of the Third World into the world economy and elimination of poverty. China and India were the core evidence for neo-liberals as they have opened themselves up to increased foreign trade and foreign direct investment in 1987.

The economic crisis of the 1990's caused deep impacts on poor and vulnerable countries. Those suffering from the economic crisis forced their governments to reconsider the development policies. The inflated crises and chronicle failure of development diverted the focus to inadequate applications – personal inadequacy - instead of the consequences of neoliberal economic policies itself. Many criteria like depth structure, deficiencies on current accounts, budget deficits, inflation, unemployment, foreign exchange stocks, banking systems, short-term capital movements and political actions have been determinant on these economical crises suffered all along. Nonetheless, only trying to explain the crises by looking at a country's internal dynamics is equivalent to ignorance of the global economical process. The economical crises are influenced mainly by over-production caused through accumulation process, profit conflict arising from industrial relations between labour and capital, intensive competition of international capital, emerging financial and speculative capital accumulations.

Effects felt as a result of the crises include income distribution effect and wealth redistribution effect and income transfer effect. While some countries can turn these to positive conditions, most are experienced negatively. As GDP decreases, debts and unemployment rates increase, balance of payments deteriorate and compromises forms of economic development and growth, economic

stability and income distribution that are fundamental aims of the countries. This conference and the papers in this journal aim to generate grounds through which all aspects of the political economy of crisis and development can be discussed.

In order to understand both the crises and the reproduction mechanisms of the economic system, it is necessary to take a historical approach to the process of economic policy change. In this context, this journal will decode the processes of crises, stability, development, and growth. These dynamics range from banking to industry, from the use of technology to flexible labour organization, from export-led growth strategies to relations of economic dependency. To this end, papers that evaluate both the academic/theoretical and political/hegemonic/ideological dimensions of these processes have been given priority.

We hope this edited journal with papers chosen from proceedings presented in the Second International Conference of Political Economy will be of assistance to those who study crisis and development in Turkey and elsewhere.

March 2011

İ. Şiriner, F. Morady, J. Mika, M. Aydın, Ş. A. Koç, H. Kapucu, E. Doğan

Giriş

Klasik liberal düşünceye dayanan serbest piyasa mekanizmasının az gelişmiş ülkelerde, ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamada yetersiz kalması, Birinci Dünya Savaşından sonra birçok ülkede kalkınma planlamasının önem kazanmasına, İkinci Dünya Savaşı sonrasında ise kalkınma planları ile iktisadi ve sosyal yaşama bilinçli bir şekilde müdahale etmelerine neden olmuştur. Zamanla da kamunun ekonomik faaliyetlerinin temel amaçları; ekonomik büyüme ve gelişmenin sağlanması, ekonomik istikrarın sağlanması ve gelir dağılımında adaletin sağlanması olarak ifade edilmiştir.

Kamunun ekonomik amaçları arasında yer alan ekonomik büyümenin sağlanması, üretimin ve kişi başına gelirin artmasını anlamına gelmektedir. Ancak bu durum ekonomide yapısal değişikliklerin de olduğu, anlamını taşımamaktadır. Bu nedenle azgelişmiş ülkelerde iktisadi, sosyal ve kültürel yapının da değiştirilmesi yani iktisadi kalkınmanın sağlanması amaçlanmaktadır. Bunun içinde; kişi başına düşen gayrisafi milli hâsılanın arttırılması, üretim biçiminde yapısal değişimin sağlanması, teknolojik yenilikler gerçekleştirilmesi, sanayi kesiminin milli gelir içindeki payının arttırılması, sosyal ve kültürel yapının da geliştirilmesi hedeflenmektedir. Çünkü kalkınma kavramı, ekonomik performansın da ötesinde, ülkeler açısından hedeflenen düzeyde bir refah artışı ortaya koyabilmek için gerekli düzenlemelerin yapılarak, koşullarının oluşturulmasıdır. Bu yüzden iktisadi kalkınma kavramı, daha çok azgelişmiş ülkeler için kullanılan bir kavram olarak ortaya konulurken büyüme; gelişmiş, gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkeler için kullanılan bir kavram özelliği taşımaktadır.

Devletlerin üstlenmiş olduğu temel amaçları ise özünde bir bütündür. Çünkü iktisadi büyüme ve gelişmesini sağlayamayan bir ülkenin, ekonomik istikrarını sağlaması ya da adil bir gelir dağılımını gerçekleştirme pek de mümkün gözükmemektedir. Bu nedenle belki de devletlerin en önemli amacı, ekonomik büyüme ve gelişmelerini sağlamak olduğunu söylemek mümkündür.

21. yüzyılda küreselleşmenin de etkisiyle yatırım ve üretimin ulusal sınırları aşarak, üretimin mal satılan dünyaya doğru genişlemiştir. Diğer bir ifadeyle piyasa mantığını engelleyen her türlü kolektif yapının yok edilmesi gerektiğinin savunulduğu ya da devletin sadece piyasanın olmadığı alanlarda aktif olarak yer alması gerektiğinin savunulduğu bir düşünce yapısı hâkim olmaya başlamıştır. Bu düşünce yapısının altında yatan temel sebepler ise; uluslararası sermayeyi çekebilmek, teknolojilerden yararlanmak, bilgiyi paylaşabilmek, küreselleşmenin dışında kalmamak gibi amaçlar olmuştur. Çünkü tasarruf sıkıntısı çeken ülkelerde yatırımların canlandırılması ve sonuçta ülke refahının artması ancak bu yolla mümkün olmuştur. Bu yüzden sermayeye kolay ulaşım, bazı ülkeler için önemli bir fırsat olmuştur. Bu amaçlar altında azgelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin üzerine düşen ise, ulusal pazarlarını uluslararası ser-

mayeye açmak ve gerekli reformları hayata geçirmek, ekonomik faaliyetlerin piyasa güçleri tarafından belirlenmesine izin vermekten geçmiştir.

Krizler içinde buldukları dönemin koşullarından etkilendikleri için, etkilendikleri dönem koşullarına bağlı olarak kendilerine özgü nitelikler de sergilerler. Raymond Goldsmith'in ifade ettiği gibi, krizleri tarif etmek zordur, ancak karşılaşıldığında fark edilir. Krizler ancak yine de kendilerini besleyen iç ve dış birçok faktörün bir araya gelmesinden ortaya çıkmakta, ülkeleri istikrarlı bir durumdan istikrarsız bir duruma sokarak, ekonomisinde ani ve beklenmedik bir şekilde ortaya çıkardığı olaylar neticesinde, mikro ve makro değişkenlerini sarsacak sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Örneğin; 1997-1998 yılları arasında Doğu Asya ülkelerinde (Tayland, Filipinler, Güney Kore, Malezya ve Endonezya), 1994-2002 yılları arasında Latin Amerika ülkelerinde (Meksika, Brezilya ve Arjantin), 1998 yılında yaşanan Rusya'da, 1994, 1999, 2000-2001 yıllarında Türkiye'de ya da en son Amerikan ortaya çıkan ve tüm dünyayı etkileyen 2008 küresel krizi gösterilebilir.

Ekonomik küreselleşmenin getirmesi olası fırsatlardan yararlanamayan ve gereksiz görülen kalkınma politikalarının da olmayışı özellikle geri kalmış ve gelişmekte olan ülkeler açısından ekonomik krizler önemli sonuçlar yaratmıştır. Şenses'e (2009) göre, 1970'ler ortaya çıkan petrol krizi ve ardından gelen borç krizi ile birlikte IMF ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlarca kalkınma politikalarının tasfiyesi ve krizin aşılabilmesi için neoliberal ekonomi politikalarını dünyanın pek çok kesiminde ve özellikle de az gelişmiş ülkeleri de içine alacak biçimde yaygınlaştırmasıyla yeni bir birikim sürecine geçilmiştir. Bu süreçle birlikte her kriz ardından yeniden yapılanma adıyla yeni bu politikaların yaygınlaşması ve derinleşmesiyle sonuçlanmıştır. Bir diğer ifadeyle neoliberal ekonomi politikalarının 1970'lerle tek alternatif olarak uygulanmaya başlaması ve kalkınmanın "tarihin karanlığına" bırakılmasının önu açılmıştır. Ancak 1990'a yaklaşırken ekonomik ve sosyal açıdan olumsuz sonuçlar ortaya çıkmaya başladı. Neoliberal ekonomi politikaları ile rafa kaldırılan kalkınma politikalarıyla birlikte ekonomik krizlerin ortaya çıkma sıklığı, derinliği ve korumasız bırakılan büyük kitleler üzerinde çok önemli tahribatlara yol açtı. Neoliberal politikalar ile ortaya çıkan krizler ve gerçekleştirilemeyen kalkınma yerine gelir dağılımında artan uçurumlar ile karşı karşıya kalındı. Özellikle ekonomik krizler ile birlikte ortaya çıkan bu durum kalkınma politikalarına olan ilginin de yeniden canlanmasına, gündeme gelmesine yol açtı. Ancak artan krizler ve derinleşen az gelişmişlik, neoliberal ekonomi politikaları ve sonuçlarını sorgulamak yerine ekonomi politikalarının uygulanma ve uygulayan kesimlerin yetersizlikleri ile ilişkilendirilmeye başlandı. Ekonomik krizlerle karşılaşılmasında kuşkusuz; ülkelerin borç yapıları, cari açıkları, bütçe dengeleri, enflasyonları, işsizlik oranları, döviz rezervleri, bankacılık sistemleri, kısa vadeli sermaye hareketleri, politik yapıları gibi birçok faktör de etkili olmuştur. Ancak yinede krizin nedenlerini sadece ülke içi dinamikler ile

sınırlamak küresel ekonomik işleyişini görmemekle eşdeğerdir. Yeldan'ın da altını çizdiği gibi ekonomik krizlerin temel nedeni birikim sürecinin yarattığı aşırı üretim, sermaye/emek çelişmesine dayanan endüstriyel ilişkinin beslediği kar sıkışması, uluslararası kapitalist rekabetin yoğunlaşması ve finansal sistemin serbestleşmesi sonucu yükselen finansal sermaye ve spekülatif birikimin tercihlerinin sanayi yatırımlarının önüne geçmesi ve bunun her kriz sonrası yeniden yapılanma ile tekrar etmesi olmuştur.

Yaşanan krizler neticesinde; gelir etkisi, gelir dağılımı etkisi, servet etkisi, servetlerin yeniden dağılımı etkisi, gelir transferi etkisi gibi birçok etkiyi ortaya çıkarmaktadır. Bu etkileri bazı ülkeler olumluya çevirebilirken, büyük bir çoğunluğu bundan olumsuz olarak etkilenmektedir. Çünkü GSMH düşmekte, borçları artmakta, işsizlik oranları yükselmekte, ödemeler dengeleri bozulmakta ve benzeri birçok olumsuz etkinin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Tüm bunların sonucunda ise ülkelerin temel amaçları olan; ekonomik kalkınma ve gelişme, ekonomik istikrar ve gelir dağılımından da ödün verilmesine neden olmaktadır.

Bu konferans ve dolayısıyla bu kitap, krizin ve kalkınmanın toplumsal gerçekliğinin sınırlı bir alan üzerinden analiz edilmesi veya parasal/finansal ve büyüme gibi birtakım değişkenler üzerinden açıklanması yerine, krizin ve kalkınmanın ekonomi politığının tüm yönlerini kapsayıcı bir biçimde tartışan bir zemin oluşturmuştur.

Kriz ve kalkınmanın, tarihsel bir yaklaşımla ve ekonomi politikalarındaki değişim süreci ile birlikte ele alınması ve analiz edilmesi hem krizi anlamak, hem de ekonomik sistemin yeniden üretim mekanizmalarını kavramak için gerekli görülmektedir. Bu bağlamda kitap, yaşanan kriz, istikrar, kalkınma ve büyüme süreçlerinin dinamiklerini çözümlenmeye yönelmiş ve bu dinamikler bankacılıktan sanayiye, teknoloji kullanımından esnek emek örgütlenmesine, ihracata yönelik büyüme stratejilerinden iktisadi bağımlılık ilişkilerine kadar uzanmaktadır. Sürecin, gerek akademik/kuramsal, gerekse siyasal/hegemonik/ideolojik düzeylerde değerlendirilmesi kitapta yer alan çalışmaların seçiminde öncelikle yer almıştır.

İkinci Uluslararası Politik İktisat Konferansı'nda sunulan bildirilerin bazılarında oluşan bu derleme kitabın Türkiye'de kriz ve kalkınma üzerine çalışma yapanlara katkı sağlaması umuduyula...

Mart 2011

İ. Şiriner, F. Morady, J. Mika, M. Aydın, Ş. A. Koç, H. Kapucu, E. Doğan

Political Economy, Crisis & Development

In order to understand both the crises and the reproduction mechanisms of the economic system, it is necessary to address the crises and development with a historical approach and within the process of economic policy change. In this context, the book intends to decode the dynamics of the processes of crises, stability, development, and growth. These dynamics range from banking to industry, from the use of technology to flexible labor organization, from export-led growth strategies to the relations of economic dependency. The papers that evaluate both the academic / theoretical and political / hegemonic / ideological dimensions of these processes have been given priority in the book.

Politik İktisat, Kriz ve Kalkınma

Kriz ve kalkınmanın, tarihsel bir yaklaşımla ve ekonomi politikalarındaki değişim süreci ile birlikte ele alınması ve analiz edilmesi hem krizi anlamak, hem de ekonomik sistemin yeniden üretim mekanizmalarını kavramak için gerekli görülmektedir. Bu bağlamda kitap, yaşanan kriz, istikrar, kalkınma ve büyüme süreçlerinin dinamiklerini çözümlenmeye yönelmiş ve bu dinamikler bankacılıktan sanayiye, teknoloji kullanımından esnek emek örgütlenmesine, ihracata yönelik büyüme stratejilerinden iktisadi bağımlılık ilişkilerine kadar uzanmaktadır. Sürecin, gerek akademik / kuramsal, gerekse siyasal / hegemonik / ideolojik düzeylerde değerlendirilmesi kitapta yer alan çalışmaların seçiminde öncelikle yer almıştır.

UNIVERSITY OF
WESTMINSTER

Slezská univerzita v Opavě
Obchodně podnikatelská fakulta v Karvině

ISBN: 978-09568256-1-2

9 780956 825612